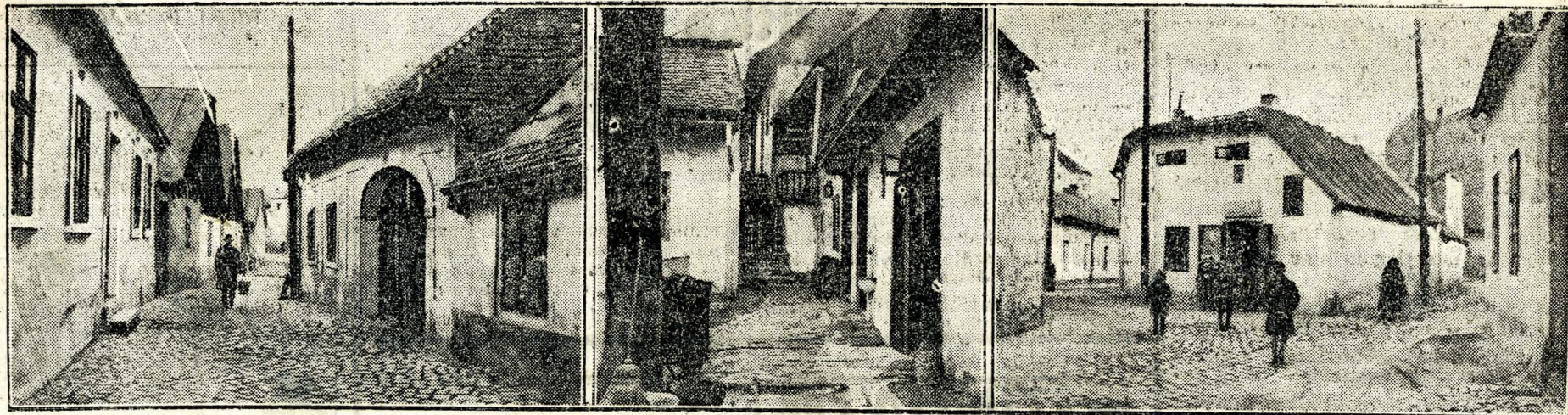

A HALDOKLÓ TABÁN

ARANYKAKAS UCCA

EGY HOLDVILÁGUCCAI HÁZ UDVARA

ARANYKACSA UCCA

BÚCSÚ A HALÁLRAITÉLT TABÁNTÓL

Irtta: KÁRPÁTI AURÉL

— Az Est tudósítójától —

En ugyan már egyszer elbúcsúztam a Tabántól. Vagy húsz esztendő előtt a — budai képeskönyvben. Igen érzékeny búcsú volt. A *Bibliotheca Vitae* kiadójának hatszáz koronájába került. Ennyit utalt ki ugyanis a kéziratért a sorozat kitűnő szerkesztője, Tápay-Szabó professzor úr, aki nyilván már akkor megsejtette: milyen hűséges olvasója leszek másfél évtized múltán az ő naponta megjelenő és mégse mindennapi csillagos cikkeinek. Különbözhet lehet, hogy csak ugyan tetszett neki az írás, mert még tavaly is nagy elismeréssel nyilatkozott róla, mondván: *azóta se irtam olyan jó könyvet...*

Szóval, a búcsú már akkor megese.

A Tabán festői rendetlenségben összezsúfolt, régi német metszetekre emlékeztető, apró házait már 1912 táján erősen kikezdte a csáskány.

A szorgalmas tótok egész uccasorokat tüntettek el a főváros által kiszájtított negyedből, amelynek őslakói is jórészt abban az időben rebbentek szét — egy szebb jövő reményében. *Úgy tetszett: a Tabán rozoga viskói helyén rövidesen ékes hőzöngés- és szublimált-stílusú bérpaloták nőnek ki a budai dolomitból.* Csakhogy Platthy tanácsnok tervezte, Vilmos császár végez. Jött a háború, amely inkább ked-

vezett az öregeknek, mint a fiataloknak és a vén Tabán ittmaradt. Azonmód, ahogy volt. *Elhagyott házaiba lassankint új lakók szállingóztak, a városrendezési tervet még beleperte a por.* Míg végre

most végérvényesen hozzákezdnek a Tabán lebontásához.

Most már igazán jöretnének a csáká-

A KERESZT TÉR LEBONTÁSRA VÁRÓ HÁZAI

nyos tótok, ha közben el nem mentek volna egy kicsit Trianonba, zabot hegyezni.

Am a Tabán halálos ítéletén még ez sem változtat.

A CITTA MORTE

A sok sárga, fehér, omló vakolatú házacská ma megint üres s néma csendben, megadón várja végzetének beteljesülését. Sőt a Gellért-szobor alatt már frissen szalad fölfelé az új műút széles, világos szalagja, a kópárra beretvált hegyoldal és a vár lábáig húzódó horpadás erősen elkezdett házlabyrinthusa között. Köröskörül törmelékeny »grundok« fehér foltjai terpeszkednek a görbe uccák megszaggatott hálózatában.

Mintha földrengés vagy tüzer-

ségi harc lett volna erre.

Csak a ráctemplom kecses-karcsú sisakos tornya — a legszebb budapesti templomtorny — szökken fel változatlan lendülettel a szeles márciusi délelőtt kék magasába. *Eles felkiáltójel a citta morbe, a holt város fölött.*

Mert az uccák néptelenek errefelé. A házak meg éppen halottan konganak. Élet nyoma csupán az alsó negyedben mutatkozik, a Hadnagy ucca, Arok ucca, Kereszt ucca, Fehérsas tér, Virág Benedek ucca, Görög ucca és Aranykakas ucca tájékán, ahol még akad játszó gyerek, tipegő öreg pénike, kapuban ácsorgó suhanc, vagy más ráérő »lakos«, aki sétálgatva olvassa le Csibi szerelmi levelezését Petrovval, az Aranykacsa ucca falairól.

A Hadnagy ucca egyik kiskocsmájának zárt kapuján muzsika szűrődik át. De nem »sramli«.

Cigányok próbálnak benn és jazzt játszanak, énekszó mellett.

szájas kofák megbüntetésére. Mária Terézia anyánk idejében, holott — amint a beléje vésett évszám is jelzi — 1837-ből való és hivatalos plakátumok kifüggesztésére szolgált, különben pedig közönséges lámpaszlop volt. Ugyancsak legendának bizonyult a Hadnagy uccai

»Casanova-ház«

hírhedt históriája is. Maga az érdekes ház azonban így, Casanova nélkül is teljesen ép és egész. Az egyik boltíves kapu tetején fehér cédula virít: *It egy tiszteséges házaspárnak egy ágy kiadó!!!*

A sarkon, a lámpaszlopon másik: *Használt gyerekocsi eladó. Naphegy ucca 19. alatt...* A Fehérsas téri iskolából régi-régi karének hallatszik ki: *Este van már, késő este...* De ahogy visszafelé jövök a Kőműves ucca rozoga lépcsősorán, kopott ruhás, idősebb emberrel találkozom, aki nyilván az iskolából siet hazafelé, mert a két kezében gözölgő lábast szorongat. Az egyikben leves, a másikban főzelék. Dél van már és

az iskola mostanság nemcsak szel-

Hiába idézik a múltat a copfos-tetejű házak és macskaköves uccák: egy-egy árulkodó jele mégis felbukkan annak, hogy 1933-ban vagyunk.

DARABKA NÜRNBERG, TORTÉNELMI LEGENDÁK ÉS A MA

A Kereszt téren a régi kőfeszülettel álmodozva néz szembe egy újmódívá csinosított, keresztgerendás homlokzatú, vaslilomos esaternájú, furesa kis ház.

Mintha egyenesen Nürnbergből hozták volna ide.

Odébb a »József főherceg hadastyánegylet« színes címtáblájáról mereng felém egy tollas-kalapos, nemzetiszín-szalagos harci. A Fehérsas téren még érintetlenül áll a szürke kőoszlop, amelyről sokáig az a legenda járta, hogy pellengéren készült valaha,